

כמעט אסון במהלך טיפול במב"ט

הנחיות רפואיות למקרה דומה

בשיחתנו עם ד"ר ב. לוי מהמכון לרפואה משפטית שמלבד תפקידו כרופא משפטי צבר ניסיון כרופא פנימי בתחום זה, ציינן כי היות ולמחלה זו אין חיסון יש צורך להתמגן בארבע שכבות הגנה שונות, 1. כפפות לידים, (ככפפות חד-פעמיות עדיף לשים 2 כפפות על כל יד). 2. מסכת פנים - להגנה על מערכת הנשימה. 3. משקפי הגנה לעיניים - להגנה על העיניים. 4. חליפת מיגון לגוף עם איטום מלא (חליפת זק"א תקנית במקרים אלו).

ד"ר לוי מוסיף כי בכל מקרה מב"ט יש להיזהר שלא לגעת בדם ובנוזלים שיוצאים מהגופה בידיים חשופות, בשל אי וודאות על מצבו הרפואי של הנפטר.

ונשמרתם מאד...

יו"ר וועד הרבנים הרב יעקב רוז'ה שליט"א אמר לניוזק"א: "יש להעביר למתנדבים הוראה הלכתית ברורה כי יש לפעול בכל מקרה לפי כללי הרפואה, יש לזכור שהתורה מצווה עלינו ונשמרתם מאד לנפשותיכם", והיי המתנדבים קודמים לכבוד המת במקרה סכנה.

טיפול בגופה (אשר בדרך כלל אין מגע נשימתי) מן הראוי שלא לגעת בה ללא מיגון מתאים בדם או בנוזל שיוצא מהגופה".

מאוחר מדי

אחראי מוקד זק"א חיים וינגרטן שקיבל את המידע, פנה מיד למפקד זק"א מרחב נגב יהודה לורבר והעביר דרכו מסר בהול למתנדבים שפועלים בזירה שיתמגנו כראוי. חיים וינגרטן: "עם קבלת הידיעה יצרתי קשר מייד עם יהודה לורבר והנחיתי אותו שיפנה למתנדבים שלא יגעו בגופה בשום אופן ללא מיגון מלא"

אך מסתבר שהיה זה מאוחר מדי, המתנדבים כבר היו בזירת הארוע ובזריזותם הידועה כבר כמעט וסיימו את הטיפול בגופה. יצוין שאחד מהמתנדבים שטיפלו בגופה לא התמגן כראוי בשל חוסר ידיעה וייתכן שהיה במגע עם הגופה עצמה למרות שלבש כפפות.

משה דיקשטיין ראש צוות באר-שבע, שלח את המתנדב לסדרת בדיקות כדי לוודא שהמתנדב לא נדבק במחלה, כולנו תפילה שאכן יתברר בבדיקות שאכן המתנדב לא נדבק במחלה.

עוזר זילברשג

ביום שני השבוע נקראו מתנדבי זק"א באר-שבע למקרה מוות בלתי טבעי בעיר. מדובר היה במקרה של נרקומן שנמצא מוטל ללא רוח חיים בביתו.

צוות באר-שבע ניגש למקום לטפל בגופתו בכבוד הראוי כדי לזרז את הליכי הקבורה.

אדיר ביתן קצין המשמרת של מגן-דוד-אדום אזור נגב שטיפל בארוע בתחילתו, פנה למוקד זק"א מיד עם היוודע דבר המחלה, וביקש להעביר מסר לצוות זק"א שפעל בשטח שידעו כי האיש נגוע בצהבת C ושינקטו בזהירות מירבית.

אדיר ביתן: "מחלה זו ידועה כמחלה שאין חיסון נגדה, רק לאחרונה ידוע על שיטת טיפול כימותרפית חדשנית שעלותה יקרה מאד, המחלה עוברת באופן נשימתי, אולם במקרה של מגע עם הגופה עצמה עלולה לעבור המחלה באמצעות חיידק אחר שעלול להימצא בגופה".

"צוותי מד"א מקבלים הנחיה במקרה כזה להתמגן באופן מלא כדי שלא ייווצר מגע נשימתי עם החולה. אך במקרה של

עשות משפט ואהבת חסד

המחלקה המשפטית של ארגון זק"א בראשות וועד הרבנים בהתייעצות בעניין ויתורי נתיחה, במשרדו של ראש המחלקה המשפטית ער"ד יעקב נאמן.

לתשומת ליבכם! מי שמדפים את העלון יש לגנוז את עמוד 2 עם דברי התורה

יו"ל ע"י
זק"א-חסד של אמת
גמול 3 ת.ד. 50578
ירושלים 91504
אתר: www.zaka.org.il

דוא"ל: press@zaka.org.il
פקס: 02-5015128

עורך: עוזר זילברשג
חברי מערכת: יהודה משי-זהב,
חיים אוטמוזגין, מרדכי פלדשטיין,
אליעזר שולמן, מוטי בוקצין,
חיים וינגרטן, אברמי שיינברגר,
דודי זילברשג, י. כפיר.

לקבלת העלון שלחו מייל ל:
zaka@013.net.il

דו"ח פעילות שבועי

י"ח - כ"ה שבט (16-23/02)

13 מקרי מוות בלתי טבעי
הכולטים שבהם:

הרוג בתאונת דרכים בין משאית לרכב פרטי בקרית ביאליק.

אדם כבן 28 שנמצא מתבוסס בדמו בביתו ברמלה, עם סימני חבלה בראשו.

4 בני אדם איבדו את עצמם לדעת, 2 בתליה, 1 באמצעות נשקו האישי ואשה שנמצאה כשקית ניילון כרוכה על צווארה.

4 בני אדם מצאו את מותם בפילות מגובה.

"אינו מצפה לתשלום גמול..."

צוות באר-שבע בראשות המתנדב היקר משה דיקשטיין השיגו ויתור נתחה לעיוור שנפל מגובה בעיר.

המחלקה המשפטית אותה מרכז המתנדב מיכאל (מכל"ה) גוטויין בסיוע המתנדב אבי חלה מרמלה השיגו ויתור נתחה לאדם שנמצא בביתו ברמלה ללא רוח חיים כשבראשו סימני חבלה, השופטת הורתה למכון לרפואה משפטית לשחרר את הגופה לקבורה לאחר שהתקבלה עמדת המחלקה המשפטית שאין לנתח את הגופה למרות בקשת המשטרה.

רק שבתו יתן, ורפא ירפא (שמות כ"א, י"ט)

פרשת שבוע / מרדכי פלדשטיין - מנכ"ל הארגון

דרשו חכמים 'שבתו' - זו שמירת שבת' רק אם ישמור האדם את השבת, ירפה אותו הקב"ה מכל תחלואיו, מכאן אמרו 'שבת היא מלזעוק, ורפואה קרובה לבוא'.

מעשה באחותו של הגאון מוילנא שחלה בנה והגיע עד שערי מוות, באה לפני אחיה הגר"א ודמעתה על לחייה בבקשה שיתפלל עבורו, אמר לה כך אעשה אחותי, וה' יתברך ישלח לו רפואה שלימה. חזרה ואמרה, אבל אחי יקירי הרופאים כבר אמרו נואש לחייו, נענה הגר"א ואמר: כך אמר הרופא אולם תורתנו הקדושה לא כך אומרת, התורה אומרת "ורפא ירפא" מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. "לרופא ניתנה רשות לרפאות בלבד ולא רשות לזרוע ייאוש", לכן איפה לשלום, ואל תתייאשי מן הרחמים, והחזותך חיים לכל חי ירפה את בנך ברפואה שלמה במהרה.

ובאמת כך אנו מתפללים מדי יום ומזכירים את סדר הרפואה, "בורא רפואות, נורא תהילות, אדון הנפלאות" ראשית צריך לבקר אצל רופא, ולקבל תרופות - בורא רפואות, ואחר כך לומר תהילים ולבקש מעושה נפלאות לבדו - נורא תהילות, והוא ברחמיו יעשה נס וירפה את החולה מחוליו - אדון הנפלאות.

עד כמה יש לטרוח בתאונה על מסילת ברזל

הלכה למעשה / הרב יעקב רוז'ה - יו"ר וועד הרבנים

שאלה: באזורינו אנו נפגשים פעמים רבות על מסילת הרכבת, בתאונות מחרידות בין רכבות לרכבים פרטיים או בין הולכי רגל לרכבת, במקרים אלו הפיזור על פסי הרכבת הוא רחב היקף, עד כמה חובה לטרוח לאסוף את חלקי הגופה, והאם יש הבדל בין חלקי רקמה לדם?
חיים גלינסקי, מפקד צוות 770

תשובה: א. חובת קבורה מאוריינת היא על בשר עד כזית (תוס' יו"ט מס' שבת פרק י' משנה ה'), ועצם עד כשעורה (שבט הלוי חלק א' קל"ד), פחות מכאן לכתחילה יש חיוב קבורה מדרבנן אפי' בכלשהו (משום גניזה - חת"ס ח"ב שני"ג).

ב. קבורת דם הינה מדרבנן כנזכר בשו"ת מהרש"ם (סימן קס"ב) וז"ל: ואף שקיימא לן דהמלין מתו עובר בלא תעשה היינו בהמת גופיה אבל גבי הדם ודאי דלא שייך בל תלין וכו' ולכן לכולי עלמא חיוב הקבורה בדם הוא רק מדרבנן, עכ"ל.

ג. לכתחילה יש לאסוף כל טיפת דם מחשש לדם הנפש (כפי שהזכרנו במדורינו בגיליון שני), כדיעבד, בדם שיצא בוודאי לאחר מיתה יש להקל כדעת גשר החיים (חלק א' פרק י"א אות ה') לאסוף רק אם יש רביעית דם במקום אחד.

הלכה למעשה: במקרה של תאונה על מסילת ברזל, שכפי שצוין בשאלה הפיזור הוא רחב היקף, מן הראוי לאסוף עד כמה שיר אדם מגעת, וחזקה על אנשי זק"א האמונים על מלאכת הקודש שיעשו את המוטל עליהם בדקדוק ההלכה.

ניתן להפנות שאלות לרב דרך המערכת בדוא"ל או בפקס: 02-5015128

הידעת ?!

ברשות ארגון זק"א כ-1000 מכשירי ביפר המשמשים להקפצת המתנדבים במקרה הצורך ולהעברת מידע שוטף יומיומי.

עלות חודשית לכל ביפר עומד על סך של 37 ₪ כולל מע"מ.

חלק מהביפרים ממומנים ע"י מועצות מקומיות שנטלו על עצמם להיות שותפים בעול אחזקת המכשירים של המתנדבים באזורם.

לביפר של זק"א צרובים עיתונאים, אישי ציבור ומובילי דעת קהל בישראל, שמעוניינים להתעדכן בזמן אמת במתרחש בארץ ובעולם.

תמונת השבוע / משנה מקום משנה מזל

הקונטיינרים שעמדו בעבר סמוך ל"בור" ברח' גמול בירושלים עברו למקומם החדש סמוך להר-המנוחות. בתמונה: צוות 6 בסידור הציוד והשלמת החסר.

תעודת מתנדב:

זאב קש

בן 32, אב ל-3 בנות ו-2 בנים, בלי עין הרע. גר בשכ' נווה יעקב בירושלים. מתנדב מזה כ-5 שנים במחוז ירושלים. נולד בירושלים. למד בישיבת פוניבז' בבני ברק. עובד כמחנך במוסד "בינה לתורה". מירס 7892 ביפר 52031

איך הגעת לזק"א?

אני מתנדב כחובש במד"א. במהלך התנדבותי נפגשתי פעמים רבות בעבודת הקודש של מתנדבי זק"א וראיתי שיש צורך בעזרה נוספת, הצעתי את עצמי והתקבלתי.

בכמה אירועים השתתפת עד היום?

כמתנדב באזור ירושלים בשנות הטרור הקשות הייתי במספר גדול מאד של אירועי טרור, בנוסף להרכב אירועי מב"ט בהם הייתי.

מה הארוע הקשה ביותר אותו חווית במסגרת ההתנדבות בזק"א?

לפני כשנה הגעתי ככונן מד"א לטפל בתינוק שנמצא מחוסר הכרה בבית וגן, לתדהמתי מדובר היה בכך של חבר קרוב שלי, מאמצי החייאה עלו בתוהו ונאלצתי לספר זאת להורים ולעמוד לצידם בשעתם הקשה ולטפל בגופת בנם.

מה אתה הכי אוהב בארגון?

את היחס למתנדבים והדאגה האישית, גם מבחינה נפשית וגם מבחינה גשמית. מה עוזר לך להתמודד עם המראות הקשים?

כאנשים שמאמינים שהכל זה גזירה משמים, זה עצמו נתן את הכח להתמודד עם הדברים הקשים ביותר.

מה אתה חושב שכדאי לשפר בארגון? להחזיר את שבתות הגיבוש למתנדבים שהיו כ"כ חשובים ומועילים הן לרעיון נפשי והן לחוויה חברתית עצומה.

זק"א בשבילי זה:

" ארגון של אנשים מיוחדים שמקדישים מזמנם הפרטי בכוחות נפש אדירים, לשמור על כבוד המת בכל מצב ובכל זמן וגורמים בכך לקידוש ה' אדיר !!! "

במבט מקצועי / נהלי פיקוד וביצוע משימה

העשרה מקצועית - חיים אוטומאנין

המשימה, יהווה כתובת לכל בעיה או מצוקה של מתנדב.

משימה- אירוע, או בקשה לסיוע שהופנו למפקד אזור ואשר ע"פ שיקול דעתו המשימה הינה בתחום אחריות זק"א ו/או יש ביכולת מתנדבי זק"א להגיש סיוע ללא סיכון המתנדב או עבירה על החוק (לרבות חוקי תעבורה).

התנהלות מתנדבים בארוע (לא אר"ן):

1. מתנדב ראשון המגיע לאירוע, בטרם יחל במלאכתו יבדוק וישלול סיכון אפשרי, ידווח למפקדו (לא בכללי...) על מהות האירוע, היקפו והצרכים בכוח אדם ובציוד, כמו"כ ינחה את מפקדו על ציירי הגעה, מקום חניה ונקודת ריכוז.
2. המתנדב יכנס לזירת האירוע אך ורק כשהוא מזהה עם אפוד זק"א ותעודה בתוקף ויודיע למפקד האירוע מטעם המשטרה על הגעתו.
3. המתנדב יזהר שלא לחבל בזירת האירוע ובממצאי חקירה המצויים בשטח.
4. עד להגעת מתנדב ותיק יותר ו/או מפקד ישמש המתנדב הראשון כמפקד האירוע, ילמד על הצרכים וידאג לבקש אותם ממפקדו הישיר ו/או המחוזי.
5. הגורם המפקד על האירוע מטעם זק"א יהיה אך ורק מפקד המצוי בשטח, במקרה של הוראות סותרות הנחיות המפקד בשטח תיקבע את דרך הפעולה.
6. באירוע בו פועלים מעל 4 מתנדבים תיקבע נקודת ריכוז בו יימצא הציוד ואליו יגיעו המתנדבים ע"מ לקבל את המשימות.
7. רק המתנדב הראשון ו/או המפקד יעמדו בקשר עם קציני המשטרה האחראי על האירוע, שאר המתנדבים ימתינו להנחיות בנקודת הריכוז ויימנעו מלהסתובב בזירת האירוע שלא לצורך.
8. מפקד האירוע יקפיד על שמירת כללי התנהגות מקצועית של המתנדבים בזירה.
9. על המתנדבים לכבד ולהישמע לבקשת מפקד האירוע ולהימנע מחילוקי דעות במהלך הטיפול באירוע.
10. מפקד שהגיע לאירוע יקבל את האינפורמציה הרלוונטית מהמתנדב הראשון ומקצין המשטרה ויקבל את הפיקוד על האירוע.
11. מפקד האירוע בלבד יהיה זה שמדווח בקשר הכללי בהתאם לצורך וע"פ שיקול דעת, יש להימנע ככל הניתן משימוש בתדר הקבוצתי.
12. המתנדב לא יפעל באזור שאינו האזור אליו הוא שייך אלא באישור או אם התבקש לכך ע"מ מפקד האזור בו מתרחש האירוע.
13. בעת הגעה לאירוע אין לבצע עבירות תעבורה, יש להקפיד על חניה באופן שלא יהווה הפרעה לציירי התנועה.

בהמשך למה שנכתב במדור זה בשבוע שעבר, נתמקד השבוע ב"נהלי פיקוד וביצוע משימה" עליהם יש להקפיד ועל פיהם יש לפעול בכל אירוע.

המטרה הסדורה מחייבת ליצור תורת עבודה שכלליה יהוו בסיס פעולה לכל אירוע. שינון והטמעת צורת העבודה תסייע לעשות את המלאכה במקצועיות ובקור רוח, אף בעת אירוע שמטבעו מחולל כך ובסביבתך סערה. למשל, דרך הטיפול בפצוע הינו ברור, למרות שההנחיות אינן מתארות כיצד יש לנהוג בכל מקרה, אלא את עיקרי הדברים לחשיבה יצירתית. מבלי לפגוע באיכות הטיפול וביעילותו, תמיד ידע החובש המקצועי לפעול ע"פ סדר פעולה מוכתב מראש. גם מאיתנו המתנדבים מצפים שנכיר את מלאכתנו ואת האחריות המוטלת על כתפנו בהתנהגות והכל כאמור כדי להשלים את המשימה ללא תקלות.

הגדרות "נהלי פיקוד ומשימה" (נוסח מקוצר):

1. מתנדב זק"א - אדם שנרשם, הוסמך והתקבל כמתנדב בארגון זק"א, נושא עליו תעודת מתנדב בתוקף, רשום כמתנדב במשמר האזרחי - יח"מ זק"א ומבוטח בכיטוח מתנדבים.
2. המתנדב יצא למשימה רק עם נקרא לכך ע"י מפקדו, ילבש אפוד זיהוי זק"א, ינהג בהתאם להנחיות אותן יעביר לו מפקדו.
3. מפקד מחוז - מי שמונה ע"י הנהלת הארגון והמשטרה, לפקד על קבוצת המתנדבים במחוז.
4. מפקד המחוז יהיה אחראי בשגרה על כל נושא המנהלה, לרבות הכשרת המתנדבים והסמכתם. מוכנות לשעת חירום, לרבות הכנת מלאי ציוד לשעת חירום.
5. מפקד המחוז ידאג לעדכן את מתנדביו בכל אירוע המתרחש במחוזו ויוודא ביצוע המשימות ע"י המתנדבים שבמחוזו, בעת הצורך ידאג לסיוע ממחוזות שכנים ע"פ שיקול דעתו.
6. מפקד המחוז יהיה הגורם המפקד בשטח באירוע חריג ובתיאום עם מפקד האזור.
7. מפקד אזור - מי שמונה ע"י הנהלת הארגון ובתיאום עם משטרת ישראל כאחראי מתנדבי זק"א אזורי.
8. אזור - עיר או קבוצת ערים שהוגדרו מראש בתחום אחריותו של המפקד האזורי. הגדרת האזורים תיעשה בהתאם לערים/יישובים המצויים בתחום אחריות תחנת המשטרה שבאזור האזור.
9. מפקד אזור יהיה האחראי לקבלת המשימות מתחנת משטרה/מוקד זק"א/מפקד המחוז.
10. מפקד האזור יבצע הערכת מצב ראשונית ויקצה מתנדבים מתאימים ובכמות שעונה על הצורך בביצוע המשימה, יפקח על עבודת המתנדבים, ינחה אותם בדרך פעולה נכונה, יסייע למתנדבים בכל הנדרש לצורך ביצוע

